Unitat 1 · Els diners que entren a casa

Resum · Llibre de l'alumnat, pàgs. 9–24

Els **ingressos** són els diners que entren a casa i arriben per quatre camins. El primer és treballar per a una empresa, que es diu treball **per compte d'altri**: tens un contracte, drets i obligacions, i cobres un salari. L'edat general mínima per a treballar és 16 anys, llevat d'espectacles públics autoritzats. La **nòmina** té tres zones: el que es guanya, que és el salari **brut**; el que es descompta; i el que es cobra, que és el salari **net**. Brut menys descomptes és igual al net. Els descomptes no són diners per a gastar: ajuden a finançar serveis i prestacions públics. El segon camí és treballar **per compte propi**, com fa una persona **autònoma**, que té ingressos que canvien cada mes. El tercer són les **prestacions socials**, com l'atur, les pensions i les beques, que es paguen amb cotitzacions i impostos. El quart són altres fonts: **extraordinàries** (una herència, un premi) i periòdiques (un lloguer). Els ingressos també poden ser fixos o variables. A la teua edat, els teus ingressos són la paga i els regals. Per a planificar, usa sempre el net i compta amb els ingressos fixos. Finalment, homes i dones no guanyen el mateix de mitjana, i a eixa diferència se li diu escletxa salarial. Davant d'una xifra, pregunta sempre si és bruta o neta, si és al mes o a l'any i quantes pagues són. La **mitjana** dona una idea, però la **mediana** conta millor com viu la majoria. Quan t'oferisquen una feina, comprova també el contracte i l'alta a la Seguretat Social: sense alta, és més difícil accedir a prestacions. Les ajudes, com l'atur o les beques, tenen condicions i duració diferents: cal comprovar terminis i requisits.

Ingressos

- Quatre camins: empresa, compte propi, ajudes i altres fonts
- A la teua edat: paga i regals
- Fixos i variables

Treballar per a una empresa

- Contracte, salari, drets i obligacions
- Alta a la Seguretat Social
- Des dels 16 anys
- Nòmina: brut − descomptes = net
- 14 pagues o 12 pagues

Treballar pel teu compte

- Autònoms, autoocupació i emprendre
- Ingressos que canvien cada mes

Ajudes i altres ingressos

- Atur, pensions i beques
- Ajudes amb condicions i terminis
- Altres fonts: herències, premis, lloguers

Comparar salaris

- Escletxa salarial
- Mitjana i mediana

ON S'EXPLICA EN EL LLIBRE

- **1.1** El salari · 11–12
- **1.2** La nòmina · 13–14
- **1.3** Per compte propi · 15–16
- **1.4** Prestacions · 17
- **1.5** Altres ingressos · 18

Material complementari del llibre de l'alumnat. Les persones, empreses i situacions dels casos són fictícies, tret que s'indique una altra cosa.